

การพัฒนาแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ที่เสริมสร้าง
ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

The development of exercises using the brain as a learning base that enhances
the reading comprehension ability of grade 1 students.

วรรณนิภา มะณีธรรม^{1*}, ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์²

Wannipa Maneetham^{1*}, Chaiwat Sutthirat²

Email: mingky_m@msn.com

¹สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

¹Major of Curriculum and Instruction, Phibulsongkram Rajabhat University

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

²Faculty of Education, Phibulsongkram Rajabhat University

Received: 29/06/2023, Revised: 18/08/2023, Accepted: 24/08/2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ 75/75 (2) ศึกษาผลการใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ดังนี้ (2.1) ศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนโดยใช้แบบฝึกฯ (2.2) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกฯ ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกฯ ขั้นตอนที่ 2 การใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านพุระโดน ตำบลไทรย้อย อำเภอนิคมบ่งราย จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 15 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ระยะที่ใช้ทดลอง 2 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ จำนวน 5 เล่ม คือ แบบฝึกที่ 1 แพะกตัญญู แบบฝึกที่ 2 กวางโง่ แบบฝึกที่ 3 ปลาตีนกับปูก้ามดาบ แบบฝึกที่ 4 กากับนกยูง และแบบฝึกที่ 5 หนูกับกบ แต่ละเล่มของแบบฝึกมีองค์ประกอบ คือ ชื่อแบบฝึก คำชี้แจง จุดประสงค์ การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรม เฉลยแบบฝึก และคู่มือการใช้แบบฝึก เมื่อตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผลการทดลองใช้ พบว่า แบบฝึกมีประสิทธิภาพ 78.37/77.50

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนโดยใช้แบบฝึกฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 77.50

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: แบบฝึก, การเรียนโดยใช้สมองเป็นฐาน, ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ

Abstract

The objectives of this research were (1) to create and determine the effectiveness of brain-based learning exercises which enhance reading comprehension ability of grade 1 students according to criteria 75/75. (2) to study the results of using brain-based training exercises in learning that strengthens the ability of reading comprehension of students in grade 1 as follows. (2.1) To study the ability of reading comprehension of grade 1 students after school by using a brain-based training exercise that strengthens the ability of reading comprehension of grade 1 student. (2.2) Comparison of reading comprehension ability of grade 1 students before and after learning by using brain-based learning exercises that strengthens the ability of reading comprehension. The research was carried out in 2 steps: Step 1: Creating and evaluating the effectiveness of brain-based training exercises which enhance reading comprehension ability of grade 1 students. Dependent step 2 Using brain-based exercises to learn for enhancing reading comprehension ability of grade 1 students, the sample group was grade 1 students at Ban Phu Kradon School, Sai Yoi Subdistrict, Noen Maprang District. Phitsanulok Province, 15 people were obtained by cluster random sampling. The experimental duration was for 2 weeks, data were analysed using mean score ($\bar{x}$), standard deviation and Dependent t-test.

The results showed that:

1. Practice using the brain as a base for learning strengthens the ability of reading comprehension of grade 1 students, there are 5 volumes which include exercise 1 grateful goat exercise 2 stupid deer exercise 3 Mudskipper with swordfish exercise 4 crow and peacock exercise 5 mouse and frog in each exercise, consisting of the name of the exercise, clarification, learning objectives, content, activities, and answers to the exercise. It was found that it was at the high level of suitability. and the activity efficiency was 78.37/77.50
2. The students had the overall reading comprehension ability at a high level.
3. The students had the reading comprehension after the study higher than before It was statistically significant at the .05 level.

Keyword: Step-by-step exercise, Brain based learning, Ability to read

บทนำ

คนไทยมีภาษาเป็นของตนเองมาเป็นเวลาช้านาน ภาษาไทยจึงเป็นสิ่งที่แสดงเอกลักษณ์ ของชาติ แสดงความเป็นชนชาติที่มีอารยธรรม เป็นเครื่องมือในการแสดงความรู้สึกนึกคิดและแสวงหาความรู้ คนไทยจึงต้องอนุรักษ์ภาษาไทยไว้ให้คงอยู่อย่างมั่นคง ภาษาไทยเป็นทักษะ ที่ต้องฝึกฝนจนเกิด ความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการใช้ ภาษาไทย แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ความสามารถในการฟัง ความสามารถในการพูด ความสามารถในการ การอ่าน และความสามารถในการเขียน การอ่านถือว่าเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะการอ่านถือ

เป็นเครื่องมือสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้า การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ทุกกลุ่มวิชา คนจะเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ได้ดีถ้าอ่านหนังสือได้ดี (สาลี รักสุทธี, 2553 : 10) นอกจากจะได้รับความรู้แล้วยังช่วยพัฒนาความคิดตั้งคำถามที่ว่า “ยิ่งอ่านยิ่งรู้” “อ่านมากรู้มาก” การฟังหรืออ่านข้อคิดเห็นต่าง ๆ ทำให้เรามีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ได้รู้ในสิ่งที่ไม่รู้ หรือในบางสิ่ง ที่รู้อยู่แล้วก็อาจรู้เพิ่มขึ้นหรือรู้ในมิติใหม่ ๆ จากวิสัยทัศน์ของผู้อื่น ดังนั้น ภาษาไทยจึงมีส่วนสำคัญต่อบุคคล ทั้งในด้านการแสวงหาความรู้และพัฒนาความคิด นำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อัจนรา ชิวพันธ์, 2553 : 17)

จากความสำคัญดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ของรายวิชาภาษาไทยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ 5 สาระ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด รวมถึงหลักการใช้ภาษา สาระวรรณคดีและวรรณกรรม ในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนอ่านออกเสียง คำคล้องจอง และข้อความสั้นได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สภาพการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test : RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 นักเรียนมีผลการประเมินการอ่านรู้เรื่อง คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 56.66 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ต่ำกว่าระดับจังหวัด ต่ำกว่าระดับสังกัด รวมทั้งต่ำกว่าคะแนน เฉลี่ยร้อยละระดับประเทศ (72.79) ทำให้ทราบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านที่ลดลง โดยเฉพาะการอ่านจับใจความสำคัญซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การแสวงหาความรู้ การที่นักเรียนไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ เนื่องจากนักเรียน ขาดการฝึกฝนความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญที่ถูกต้อง จากปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องนำวิธีการสอนที่น่าสนใจและสอดคล้องกับปัญหาด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน

กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่านจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการแต่ละช่วงวัยของผู้เรียน และสามารถออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนโดยใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based Learning) จึงเป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่วางการศึกษาไทยเราโดยเฉพาะการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานได้ให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองในแต่ละช่วงวัย โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์อย่างหลากหลายโดยยึดความแตกต่างระหว่างบุคคล ในต่างประเทศเช่น สหรัฐอเมริกาได้มีการค้นพบองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการทำงานของสมอง ซึ่งนับเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษานำมาองค์ความรู้ใหม่นี้มาอธิบายและออกแบบกระบวนการและการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของสมองเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ทั้งในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และการสร้างประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยอาศัยโครงสร้าง และหลักการทำงานของสมองเพื่อส่งเสริมการทำงานของสมองทั้งสองซีก คือ ซีกซ้าย และซีกขวา เกิดการเรียนรู้อย่างสมดุลและสอดคล้องกับสติปัญญาของผู้เรียน การทำงานของสมองซีกซ้ายนั้นจะถูกกระตุ้นด้วยภาษา มีความสามารถในการเรียนรู้ภาษา การคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การแยกแยะ ในขณะที่สมองซีกขวามจะถูกกระตุ้นด้วยจังหวะทำนอง และความรู้สึกทำให้มีความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ศิลปะดนตรี และมิติสัมพันธ์ในเด็กวัยประถมศึกษาการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเล่น การฟังนิทาน บทเพลง บทกลอน บทร้องเล่น จึงเป็นการเตรียมตัวเพื่อพัฒนาภาษาที่จะก้าวไปสู่ขั้นอ่านต่อไป เพราะสมองจะ

จดจำภาษาและแปลความหมายของภาษาได้จากการฟังแบบแผนของน้ำเสียงนั้นซ้ำ ๆ การจับใจความสำคัญ ได้ว่ากำลังฟังหรืออ่านอะไรอยู่นั้นเป็นความสามารถหลายอย่างของสมองรวมกัน สมองจึงต้องเข้าใจความหมายของคำ การเรียบเรียงคำในประโยคที่สร้างความหมายที่แตกต่างกัน เมื่อลองมีอ่านสมองจะพบกับงานที่ยากขึ้น หากเนื้อหาในเรื่องมีความซับซ้อนใกล้เคียง ไม่สนุก ไม่น่าสนใจก็จะทำให้เป็นอุปสรรคในการอ่านและส่งผลให้ ไม่สามารถจับใจความสำคัญได้ เพราะสมองส่วนหน้า (frontal lobe) ทำหน้าที่ดึงข้อมูลมาทำการประมวลผล ข้อมูลที่จดจำไว้จะถูกนำมาใช้ในการตอบคำถามในการเรียนรู้ ครูจึงต้องออกแบบกิจกรรมให้สัมพันธ์กับ การทำงานของสมองทั้งสองซีกแทนการสอนแบบบรรยาย เพราะในห้องเรียนหนึ่ง ๆ อาจพบผู้เรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีความถนัดที่แตกต่างกัน (พรพิไล เลิศวิชา : 2550)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีส่วนช่วยสนับสนุนการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้เรียนรู้การอ่านที่สัมพันธ์กับการทำงานของสมองในแต่ละช่วงวัย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝน ลงมือทำ ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ โดยการฝึกทำซ้ำ ๆ จนเข้าใจ นักเรียนจึงสามารถจดจำความรู้จากการอ่านเก็บไว้ในความทรงจำระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของประกาย ว่องวิการณ (2559) ได้ศึกษาผลการสอนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ พบว่า นักเรียน ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน จะช่วยส่งเสริมให้การเรียนของนักเรียนมีการพัฒนาสูงขึ้น

นอกจากการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมแล้ว การอ่านจับใจความสำคัญ จำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกที่มีประสิทธิภาพ เพราะเป็นเครื่องมือที่สำคัญ และจำเป็นต่อการฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียน สามารถช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้ฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ เข้าใจเนื้อหาได้ถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น การที่ครูจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้นั้น ควรสร้างแบบฝึก เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้ฝึกจนเกิดความชำนาญ โดยเฉพาะในวิชาทักษะ เพราะการทำให้สิ่งใดก็ตาม ถ้าต้องการให้เกิดความชำนาญก็ต้องทำสิ่งนั้นซ้ำ ๆ ให้อยู่บ่อยครั้งจนเกิดเป็นความรู้ที่คงทนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างแม่นยำ (เกริก และจินตนา ท่วมกลาง 2555 : 176) ซึ่งจะเห็นได้ว่าแบบฝึกเป็นเครื่องมือ ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง การฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียน และยังเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน อีกทั้งยังช่วยให้เห็นพัฒนาการ และข้อบกพร่องของนักเรียนแต่ละคน เพื่อจะได้หาแนวทางพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของบรัสกร คงเปี่ยม (2560) ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย มีประสิทธิภาพ E1/E2 เฉลี่ย 88.72/81.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75

2. เพื่อศึกษาผลการใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างความสามารถด้านการอ่าน จับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนด้วยแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 เครือข่ายเนินมะปราง ในโรงเรียนขนาดเล็ก 13 โรงเรียน จำนวน 13 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านพุกระโดน ตำบลไทรย้อย อำเภอนีนะมะปราง จังหวัดพิษณุโลก 1 ห้องเรียน จำนวน 14 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

ด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

ด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการสอนครั้งนี้ คือสาระการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านพุกระโดน พุทธศักราช 2563 ประกอบด้วย เนื้อหาในหน่วยการอ่านจับใจความสำคัญจำนวน 5 เรื่อง ที่ครอบคลุมตัวชี้วัดในมาตรฐาน ท 1.1 ป.1/3-4 คือ เรื่อง แพะกตัญญู กวางโง่ ปลาตีนกับปูก้ามดาบ กากับนกยูง และหนูกับกบ

ด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง รวมระยะเวลาในการสอน 10 ชั่วโมง

ทบทวนวรรณกรรม

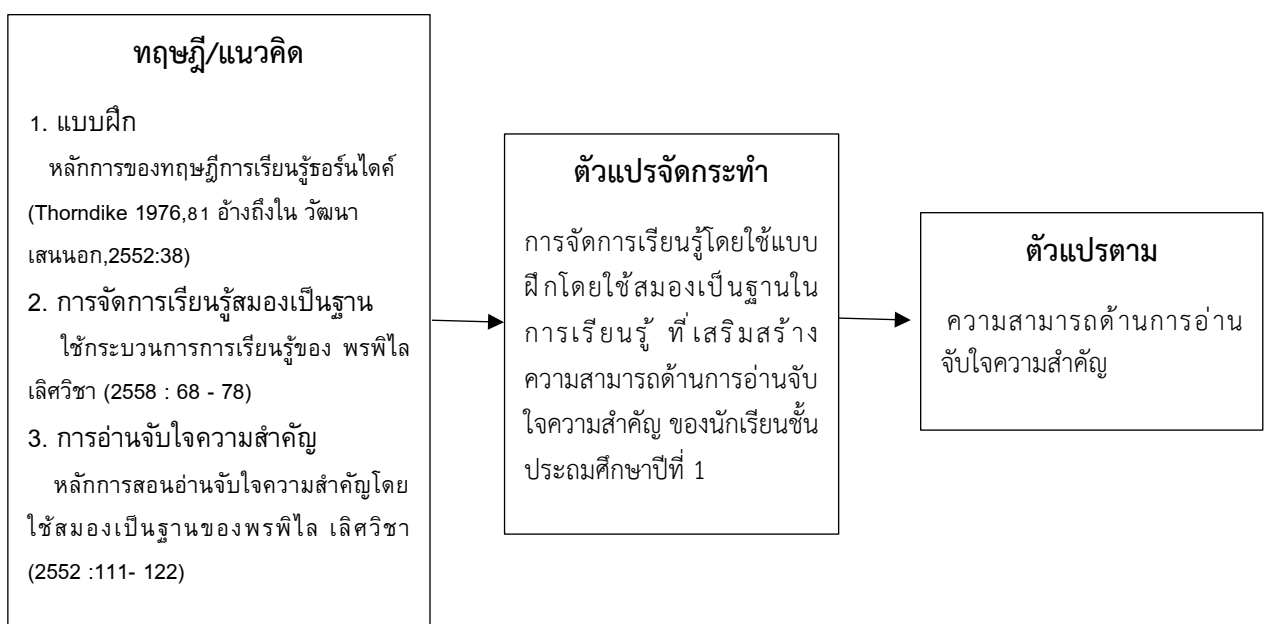
ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยแบ่งสาระการเรียนรู้แกนกลางออกเป็น 5 สาระ ดังนี้ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งสาระที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งคือ สาระที่ 1 การอ่าน โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดตัวชี้วัด ท 1.1 ป.1/3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ป.1/4 เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่กำหนดให้ผู้เรียนนั้นจะต้องสามารถระบุใจความสำคัญและรายละเอียดเรื่องที่อ่านได้ โดยอาศัยหลักการอ่านจับใจความ

สำคัญ ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตัวชี้วัดดังกล่าว การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ นับว่าเป็นสิ่งจำเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 3 - 5) โดยความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ คือเป็นการอ่านที่เป็นพื้นฐานและเป็นประโยชน์ต่อการแสวงหาความรู้ คือ การอ่านจับใจความสำคัญ เนื่องจากการอ่านจับใจความสำคัญเป็นพื้นฐานของการอ่านระดับสูง เช่น อ่านตีความ อ่านวิเคราะห์ ความ เป็นต้นการอ่านจับใจความสำคัญมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ศิลปะวิทยาการอื่น ๆ เพราะผู้ที่ จะเรียนรู้จนเข้าใจแตกฉานในเนื้อความจากตัวบทของศาสตร์แขนงต่าง ๆ จำเป็นต้องอ่านจับใจความ สำคัญ (แวมยุรา เหมือนนิล (2541: 17) ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า วิธีการ หนึ่งที่นำมาใช้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียน คือ การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based Learning) ซึ่งจึงเป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่มีความสอดคล้องกับแนวทาง การ จัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ว่าการศึกษาไทยเราโดยเฉพาะการศึกษาในระดับชั้น พื้นฐานได้ให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองใน แต่ละช่วงวัย โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์อย่าง หลากหลายโดยยึด ความแตกต่างระหว่างบุคคลและสอดคล้องกับสติปัญญาของผู้เรียน การทำงาน ของสองซีกซีกซ้ายนั้นจะถูกกระตุ้นด้วยภาษา มีความสามารถในการเรียนรู้ภาษา การคำนวณ การคิด วิเคราะห์ การแยกแยะ ในขณะที่สมองซีกขวาจะถูกกระตุ้นด้วยจังหวะทำนอง และความรู้สึกทำให้มี ความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ศิลปะดนตรี และมีสัมผัสในเด็กวัยประถมการ เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเล่น การฟังนิทาน (พรพิไล เลิศวิชา ,2550 : 17) ซึ่งจากผลการวิจัยของ นักวิชาการหลายท่าน พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสามารถพัฒนาความสามารถด้านการ อ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้ นอกจากนี้วิธีการสอนดังกล่าว ยังนำความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ มาสู่ตัวผู้เรียนอีกด้วย (ประกาย ว่องวิการณ, 2559)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ฯ ขั้นตอนที่ 2 การใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ฯ โดยในแต่ละขั้นตอนมีวิธีการดำเนินงานและสร้างเครื่องมือดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ฯ

กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านวิจัยและวัดประเมินผล จำนวน 3 คน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพัฒนาตงน้อย จำนวน 19 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ฯ และคู่มือการใช้แบบฝึก

โดยมีการดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. การสร้างแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ฯ

1.1 ศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากข้อมูลผลการเรียนเดิม และศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตลอดจนวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านพุกระโดน เกี่ยวกับความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเวลาเรียนและนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกำหนดเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา

1.2 ศึกษาหลักการการสร้างแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ฯ ที่เสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นสร้างแบบฝึกและคู่มือตามที่ได้ออกแบบไว้ จำนวน 5 เรื่อง คือ 1. แพะกตัญญู 2. กวางโง่ 3. ปลาติดกับปูก้ามดาบ 4. กากับนกยูง 5. หนูกับกบ โดยแบบฝึกใช้เวลาเรื่องละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง โดยคู่มือการใช้แบบฝึก ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของคู่มือ องค์กรประกอบของคู่มือ แนวทางการใช้คู่มือ บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน โครงสร้าง การจัดกิจกรรม แผนการจัดกิจกรรม เครื่องมือวัดและประเมินผล โดยแต่ละแบบฝึกมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ฯ ทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นอุ่นเครื่อง (Warm - up) ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอความรู้ (Present) ขั้นที่ 3 ขั้นลงมือเรียนรู้ - ฝึกทำ - ฝึกฝน (Learn - practice) และขั้นที่ 4 ขั้นสรุปความรู้ (Summary)

2. หาประสิทธิภาพของแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ฯ

2.1 ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ฯ ที่เสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งแบบประเมินประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 การประเมินแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ฯ ตอนที่ 2 การประเมินคู่มือ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 นำแบบประเมินความเหมาะสมที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมพบว่า แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ฯ ที่เสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$) และได้ปรับปรุงกิจกรรมตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้หาค่าประสิทธิภาพ

2.3 นำแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ฯ ที่สร้างไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านพัฒนาตงน้อย (กลุ่มทดลองรายบุคคล) จำนวน

3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษา ผลเชิงคุณภาพ และเพื่อหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) จากนั้นนำผลการสังเกตไปปรับปรุงแบบฝึกฯ แล้วนำมาทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านพัฒนาตงน้อย (ทดลองกลุ่มเล็ก) จำนวน 6 คน เพื่อหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) และนำมาทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านพัฒนาตงน้อย (กลุ่มทดลองกลุ่มใหญ่) จำนวน 10 คน เพื่อหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2)

ขั้นตอนที่ 2 การใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านพุกระโดน ตำบลไทรย้อย อำเภอนิคมบ่งพร จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 14 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญโดยมีการดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพดังนี้

แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการ วิธีการสร้างแบบวัดแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก และศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และวิเคราะห์หลักสูตรบ้านพุกระโดน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัด เนื้อหา สาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ โดยจำแนกพฤติกรรมด้านที่จะวัดตามแนวคิดทฤษฎีของ Bloom's taxonomy จำนวน 3 ด้าน คือ เข้าใจ นำไปใช้ และการวิเคราะห์ ซึ่งครอบคลุมตัวชี้วัดในมาตรฐาน ท 1.1 ป.1/3-4 โดยเป็นแบบวัดแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 26 ข้อ ใช้จริง 20 ข้อ

3. สร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญตามที่ได้ออกแบบไว้จากนั้นนำแบบวัดฯ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำไปตรวจสอบหาความสอดคล้อง (IOC) กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่าแบบวัดความสามารถมีค่า IOC ระหว่าง 0.33-1.00 โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าความสอดคล้อง 0.67-1.00 จำนวน 23 ข้อ จากนั้นนำทั้ง 23 ข้อไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบหาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (KR-20) พบว่า แบบวัดความสามารถ ทั้ง 23 ข้อมีค่า (p) ระหว่าง 0.20 – 0.80 (r) ระหว่าง 0.22-0.67 และค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ 0.75 ซึ่งผู้วิจัยได้ตัดเลือกข้อสอบที่วัดวัตถุประสงค์เดียวกันออก จนเหลือข้อสอบจำนวน 20 ข้อ เพื่อนำไปใช้เป็นแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญฉบับจริง

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

1. ชี้แจงและทำข้อตกลงทำผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญก่อนการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกฯ จนครบทั้ง 5 แบบฝึก

4. ให้นักเรียนทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนด้วยแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้
5. นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนโดยใช้แบบฝึกที่ใช้สมองเป็นฐาน โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนน ร้อยละ โดยเทียบกับเกณฑ์ และเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกที่ใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ โดยใช้สถิติการทดสอบที่ (t-test แบบ Dependent)

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของของแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

พบว่า แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ซึ่งแบบฝึกมีจำนวน 5 เล่ม ได้แก่ แบบฝึกที่ 1 แพคเกจบุญ แบบฝึกที่ 2 กวางโง่ แบบฝึกที่ 3 ปลาตีนกับปูก้ามดาบ แบบฝึกที่ 4 กากับนกยูง และแบบฝึกที่ 5 หนูกับกบประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เอกสารแบบฝึก ประกอบด้วย ชื่อแบบฝึก คำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรม เฉลยแบบฝึก และส่วนที่ 2 คู่มือการใช้แบบฝึก ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของคู่มือ องค์ประกอบของคู่มือ แนวทางการใช้คู่มือ บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน โครงสร้างการจัดกิจกรรม แผนการจัดกิจกรรม เครื่องมือวัดและประเมินผล เมื่อนำแบบฝึกและคู่มือไปตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$) และเมื่อนำไปหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ได้ผลการประเมินดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ผลการหาประสิทธิภาพ ของแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญตามเกณฑ์ 75/75

แบบฝึก	คะแนนระหว่างเรียน (E_1)							รวม	ร้อยละ	คะแนนหลังเรียน (E_2)	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	ครั้งที่ 7			หลังเรียน	ร้อยละ
ชุดฝึก 1	59	47	51	60	62	45	58	379	77.95	217	77.50
ชุดฝึก 2	66	61	50	47	56	41	64	385	78.57	217	77.50
ชุดฝึก 3	57	48	53	55	53	53	64	375	78.16	217	77.50
ชุดฝึก 4	66	61	50	47	55	41	66	386	78.78	217	77.50
ชุดฝึก 5	66	61	50	46	56	41	64	384	78.37	217	77.50
รวม									78.37		77.50

จากตาราง 1 พบว่า แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.37/77.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

2.1 ผลการศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนโดยใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ดังตารางที่ 2

คนที่	คะแนน (20)	ร้อยละ	ระดับความเหมาะสม
1	14	70	มาก
2	17	85	มากที่สุด
3	17	85	มากที่สุด
4	13	65	ปานกลาง
5	14	70	มาก
6	16	80	มากที่สุด
7	17	85	มากที่สุด
8	19	95	มากที่สุด
9	17	85	มากที่สุด
10	15	75	มาก
11	14	70	มาก
12	13	65	ปานกลาง
13	16	80	มากที่สุด
14	15	75	มาก
$\bar{x}$	15.50	77.50	มาก

ตาราง 2 ผลการศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนโดยใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญโดยรวมในระดับมาก (ร้อยละ 77.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า มีนักเรียนที่มีความสามารถในระดับมากที่สุด 7 คน (ร้อยละ 80-95) นักเรียนมีความสามารถในระดับมาก 5 คน (ร้อยละ 70-75) นักเรียนมีความสามารถในระดับปานกลาง 2 คน (ร้อยละ 65)

2.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้

การทดสอบ	n	$\bar{x}$	S.D.	df	t	p
ก่อนเรียน	14	10.21	1.58	13	15.61*	0.00
หลังเรียน	14	15.50	1.79			

* $p < .05$

จากตาราง 3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 ผลการวิจัย พบว่า แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพดังนี้ แบบฝึกที่ 1 = 77.35/77.50 แบบฝึกที่ 2 = 78.57/77.50 แบบฝึกที่ 3 = 76.53/77.50 แบบฝึกที่ 4 = 78.78/77.50 แบบฝึกที่ 5 = 78.37/77.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ น่าจะเนื่องมาจากการสร้างแบบฝึกตามหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับเรียนรู้ธอร์นไดค์ที่เสนอแนะไว้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมถึงการฝึกหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้จะคงทนถาวรและในที่สุดอาจลืมได้ (Thorndike 1976, อ้างถึงใน วัฒนา เสนนอก, 2552:38) ดังนั้น การเรียนรู้ผ่านการทำแบบฝึกตามทฤษฎีการเรียนรู้ธอร์นไดค์ จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งแบบฝึกมีกระบวนการสร้างที่ดี มีการออกแบบผ่านผู้เชี่ยวชาญ ทดลองหลายครั้ง สร้างให้ตรงกับจุดประสงค์เหมาะสมกับเนื้อหา ความสามารถความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื้อหาเรียงจากง่าย ไปหายาก ครูมีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย มีสื่อการสอน และภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจเน้นผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาทักษะทางภาษา ทำให้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าแบบฝึกเป็นเครื่องมือที่สำคัญ และจำเป็นต่อการฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียน อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อครูและผู้เรียนไม่น้อย ในการที่จะช่วยส่งเสริมสร้างทักษะให้กับผู้เรียน ได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้นทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของบรัสกร คงเปี่ยม (2560) ที่ได้พัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย มีประสิทธิภาพ E1/E2 เฉลี่ย 88.72/81.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ปิยฉัตร ศรีสุราช (2561) ได้พัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่

3 โรงเรียนชุมชนบ้านเขาสมิง จังหวัดตราด พบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านจับใจสำคัญความภาษาไทย ที่สร้างขึ้น มีค่าเท่ากับ 82.16/88.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. จากการศึกษาผลการใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างความสามารถ ด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

2.1 นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญโดยรวมในระดับมาก (ร้อยละ 77.50) น่าจะเนื่องมาจากแบบฝึกมีภาพสวย มีการวางกิจกรรมจากง่ายไปหายาก ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศ สายสุรินทร์ (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยรวมมีค่าเท่ากับ 86.60/84.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

2.2 นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.21 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 15.50

ผลเป็นเช่นนี้น่าจะเนื่องมาจากการใช้แบบฝึกโดยใช้สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ใช้ทฤษฎีสมองเป็นฐาน ของพรพิไล เลิศวิชา (2552 : 111 - 122) มาเป็นหลักการฝึกให้นักเรียนรู้จักอ่านแล้วเก็บข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำไว้ในสมอง ของตนเอง โดยผ่านการทำแบบฝึกซ้ำ ๆ สอนให้รู้จักการตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน รู้จักเรียงลำดับ เหตุการณ์ที่ดำเนินไปในเรื่องราวที่อ่าน และสามารถจับประเด็นสำคัญได้ โดยใช้กระบวนการสอนและ วิธีการเรียนรู้ภาษาที่กระตุ้นการทำงานของสมอง ในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้โดยมีการอบอุ่น ร่างกาย ยืดเส้นยืดสาย กิจกรรมเคลื่อนไหว เพลง และเกม มีการนำเสนอข้อมูลเนื้อหาบนพื้นฐานที่ หลากหลาย และแปลกใหม่ทำให้สมองตื่นตัวพร้อมที่จะเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีแบบฝึกที่ช่วยส่งเสริมให้ นักเรียนได้ทำการฝึกซ้ำ ๆ ให้บ่อยครั้งจนเกิดความชำนาญและเข้าใจในเรื่องที่เรียนได้อย่างถูกต้อง และ เป็นความรู้ที่คงทนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างแม่นยำ จึงส่งผลให้ผู้เรียนที่เรียนจากแบบฝึกโดยใช้ สมองเป็นฐานในการเรียนรู้ ที่มีเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมจิตร สายบุญลื (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดสมองเป็นฐานที่มีต่อการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนสูงขึ้นกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยประกาย ว่องวิ การณ์ (2559) ที่ได้ศึกษาผลการสอนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการ อ่านจับใจความสำคัญ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านจับใจความโดยใช้สมองเป็นฐาน มี ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรกำหนดเวลาให้เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชั้น เนื่องจากวัยของผู้เรียนจำเป็นต้องใช้เวลาในการอธิบายและชี้แจงเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ใน ระยะแรก

1.2 การสร้างบรรยากาศและการส่งเสริมกำลังใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ครูจึงควรเข้าใจและให้ความสำคัญในความแตกต่างของผู้เรียน โดยจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อผู้เรียนทั้งด้านอารมณ์และเจตคติ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 จากการข้อค้นพบในการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึก มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างเด็กเก่ง ปานกลาง อ่อน ช่วยให้งานสำเร็จได้ทันตามเวลาที่กำหนด ดังนั้น จึงควรพัฒนาการใช้แบบฝึกหรือการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยให้ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนสูงขึ้น

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการ. 5 (1) : 1 - 16.

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ. (2550). นวัตกรรมการศึกษา ชุดแบบฝึกหัด-แบบฝึกเสริมทักษะ. กรุงเทพฯ : เซ็นจูรี่.

บรัสกร คงเปี่ยม. (2561). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. พิษณุโลก มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ประกาย ว่องวิการณ. (2559). ผลการสอนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. นครสวรรค์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์.

ปิยฉัตร ศรีสุราษ. (2561). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านเขาสมิง จังหวัดตราด. จันทบุรี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

พิศ สายสุรินทร์. (2554). การพัฒนาแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. โรงเรียนห้วยพลู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2, พิษณุโลก.

พรพิไล เลิศวิชา, และคณะ. (2558). คู่มือพลิกโฉมโรงเรียนตามแนวคิด BBL. เชียงใหม่ : ธารปัญญา.

พรพิไล เลิศวิชา. (2552). สอนภาษาไทยตามแนวคิด Brain - based Learning. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

วัฒนา เสนนอก. (2550). การใช้แบบฝึกเสริมทักษะทางภาษา เรื่องการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดแม่กต. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

แวมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ. ชมรมเด็ก.

สำลี รักสุทธี. (2553). การจัดทำสื่อวัฒนธรรมและแผนประกอบสื่อวัฒนธรรม. นนทบุรี :เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.

อัจฉรา ชิวพันธ์. (2553). พัฒนาทักษะภาษา พัฒนาการความคิดด้วยกิจกรรมการเล่นประกอบการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.